

Przedmiotowy System Oceniania z języka polskiego
w klasach 4-8 Szkoły Podstawowej z Oddziałami Przedszkolnymi im. Kornela Makuszyńskiego w Lipianach

I. Założenia ogólne

1. PSO wspiera rozwój intelektualny i osobowościowy ucznia.
2. Każdy uczeń pracuje, na miarę swoich możliwości, by osiągnąć sukces szkolny.
3. Na początku każdego roku szkolnego uczniowie i rodzice są informowani o celach, zasadach i założeniach przedmiotowego systemu oceniania z języka polskiego.
4. Ocena ma dostarczyć uczniowi i jego rodzicom informacji na temat postępów ucznia w nauce, jego uzdolnień i/lub trudności.
5. Wymagania edukacyjne oparte są na nowej podstawie programowej z języka polskiego. O wymaganiach edukacyjnych nauczyciel informuje uczniów i rodziców/prawnych opiekunów do końca września.
6. *Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego jest zgodny z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.*
7. Stosuje się sześciostopniową skalę ocen:

- niedostateczny (ndst.)
- dopuszczający (dop.)
- dostateczny (dst lub dst. lub dost.)
- dobry (db lub db.)
- bardzo dobry (bdb lub bdb. lub bd)
- celujący (cel.)

II Obszary podlegające ocenianiu

- a) kartkówki
- b) sprawdziany, testy gramatyczne i literackie
- c) sprawdziany ze znajomości lektur
- d) testy czytania ze zrozumieniem
- e) prace klasowe
- f) dyktanda
- g) zadania domowe (np. wypracowania, ćwiczenia i inne)
- h) odpowiedzi ustne
- i) prezentacje (np. projektu, prezentacji multimedialnej itp.)
- j) recytacja poezji i prozy
- k) opowiadanie
- l) przemówienia
- m) praca z lekturą
- n) technika głośnego czytania (bez przygotowania i z przygotowaniem)
- o) prowadzenie zeszytu
- p) aktywność na zajęciach
- r) udział w konkursach polonistycznych i inne formy aktywności (np. wykonanie komiksu, albumu)

Dostosowanie PSO do potrzeb uczniów z dysfunkcjami

Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni;

- uczniowie z dysortografią podlegają ocenie z dyktanda lub sprawdzianu ortograficznego (dyktanda i sprawdziany ortograficzne są oceniane na podstawie zmienionych kryteriów);
- uczniowie z dysleksją mogą być zwolnieni z głośnego czytania w klasie przed rówieśnikami;
- recytacja tekstów wygłaszanych z pamięci obejmować może tylko fragmenty;
- uczeń nie musi recytować tekstu w trakcie lekcji przy całej klasie (może skorzystać z czasu na przerwie lub w innych dogodnych dla niego warunkach);
- uczeń z dysleksją może skorzystać z audiobooków lub przeczytać tylko wskazane przez nauczyciela fragmenty lektur;
- uczeń może być zwolniony z odpowiedzi ustnych na forum klasy;
- każdy uczeń z dysleksją ma prawo do szczególnej pomocy i opieki ze strony nauczyciela

uczeń jest zobowiązany do systematycznej pracy w domu zgodnie z zaleceniami PPP, a nauczyciel ma prawo kontrolować ciągłość tej pracy.

- uczniowie z dysleksją mają prawo do wydłużonego czasu pracy na sprawdzianach, testach, pracach klasowych, dyktandach;

- w pracach pisanych na lekcji ortografia i interpunkcja oceniane są według odrębnych kryteriów;
- pisemne prace domowe uczniów z dysfunkcjami oceniane są wg tych samych kryteriów co prace uczniów bez dysfunkcji (zalecenia PPP: praca ze słownikiem, czytelność i estetyka zapisu),

II. Ustalenia dotyczące nieprzygotowania ucznia do lekcji

- trzy razy w semestrze uczeń może zgłosić bez żadnych sankcji nieprzygotowanie do lekcji, które rozumiane jest jako: brak pracy domowej, zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń itp.; fakt ten odnotowuje się w dzienniku jako np. Każdy kolejny raz skutkuje wpisaniem punktów ujemnych z zachowania
- nieprzygotowanie uczeń zgłasza na początku lekcji; nieprzygotowanie nie dotyczy sprawdzianów, zapowiedzianych kartkówek, dyktand, prac klasowych, recytacji, inscenizacji, przeczytania lektur, czyli form zapowiedzianych z wyprzedzeniem (chyba że uczeń był dłużej nieobecny, wtedy termin zaliczenia ustala nauczyciel po rozmowie z uczniem)
- niepisanie pracy z powodu nieobecności odnotowuje się w dzienniku znakiem -; uczeń ma dwa tygodnie na zaliczenie materiału w terminie ustalonym z nauczycielem
- praca napisana niesamodzielnie nie podlega ocenie, uczeń pisze ją jeszcze raz w terminie ustalonym z nauczycielem

Sposoby powiadamiania rodziców o osiągnięciach ucznia

- Rodzice mają prawo do wglądu prac ucznia w obecności nauczyciela podczas zebrań, konsultacji lub po uprzednim umówieniu się z nauczycielem.
- Prace uczniów przechowywane są do końca roku szkolnego.
- Informacje o wynikach konkursów, osiągnięciach uczniów umieszczane są na stronie internetowej szkoły.

III. Wybrane kryteria oceniania aktywności uczniów

1. Czytanie

Kryteria	Ocena
czyta głośno, płynnie, uwzględnia wszystkie znaki interpunkcyjne, interpretuje głosowo tekst	celujący
czyta głośno, płynnie, z właściwą interpunkcją – bardzo dobrze rozumie czytany tekst	bardzo dobry
czyta głośno, popełnia drobne błędy – dobrze rozumie czytany tekst	dobry
czyta głośno, popełnia liczne błędy, zapomina o interpunkcji – ma trudności ze rozumieniem tekstu	dostateczny
czyta niewyraźnie, popełnia liczne błędy, nie przestrzega interpunkcji – w niewielkim stopniu rozumie tekst	dopuszczający
ma bardzo duże trudności z czytaniem – nie rozumie tego, co czyta	niedostateczny

2. Odpowiedź ustna

Kryteria	Punkcja
zawartość rzeczowa	3
argumentacja	3
posługiwanie się bogatym językiem	3
sposób prezentacji – umiejętność poprawnego formułowania myśli zgodnie z normą językową	3
Razem	12

3. Recytacja

Kryterium	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
opanowanie tekstu na pamięć	opanował tekst w stopniu niewielkim	opanował tekst w dużym stopniu	dość dobrze opanował tekst (1 – 2 potknięcia)	bardzo dobrze opanował tekst	bezbłędnie opanował tekst
przestrzeganie zasad przestankowania	nie przestrzega zasad interpunkcji	sporadycznie zwraca uwagę na interpunkcję	uwzględnia większość znaków interpunkcyjnych	uwzględnia znaki interpunkcyjne	uwzględnia znaki interpunkcyjne
dykcja	mówi w miarę wyraźnie	mówi wyraźnie	mówi wyraźnie	mówi bardzo wyraźnie	mówi bardzo wyraźnie, z odpowiednią dykcją
oddanie nastroju wiersza	nie potrafi oddać nastroju wiersza	próbuje oddać klimat wiersza	w miarę poprawnie oddaje klimat wiersza	poprawnie oddaje klimat wiersza	w sposób ciekawy głosowo interpretuje tekst

Niedostateczny - uczeń nie opanował pamięciowo tekstu.

4. Prace literackie

Prace literackie w klasach 4-6 mogą być oceniane holistycznie lub wg poniższych kryteriów.

Kryteria oceniania prac literackich w kl. 4-6 (maksymalnie 12 punktów)

Dłuższe formy wypowiedzi pisemnych			
Nr kryterium	Kryterium	Punktacja	
I	Zgodność pracy z tematem; zachowanie właściwej formy wypowiedzi.	1	
II	Treść	2	
III	Stosowanie bogatego słownictwa.	2	
IV	Spójna kompozycja pracy (m.in. przestrzeganie jedności czasu gramatycznego; wyróżnianie wstępu, rozwinięcia, zakończenia - akapit).	1	
V	Poprawność językowa 0-3 błędy – 2p. 4 błędy – 1p. 5 błędów i więcej – 0p.	2	
VI	Poprawność ortograficzna 0-3 błędy – 2p. 4 błędy – 1p. 5 błędów i więcej – 0p.	*Uczeń z dysfunkcją: 0-5 błędów – 2 p. 6 błędów – 1 p. 7 błędów i więcej – 0 p.	2
VII	Poprawność interpunkcyjna – dopuszczalne 3 błędy.	*Uczeń z dysfunkcją: – dopuszczalnych 5 błędów.	1
VIII	Estetyka zapisu.	1	
	Razem:	12	

12 p. - cel. 10-11 p. – bdb. 9p. – db. 7-8 p. - dst. 6 p. - dop. 0- 5 p. – ndst.

*Dostosowanie wymagań podczas prac pisanych na lekcji.

Prace literackie w klasach 7-8 mogą być oceniane holistycznie lub wg poniższych kryteriów, zgodnych z zaproponowanymi przez Centralną Komisję Egzaminacyjną do oceniania prac literackich podczas egzaminu ósmoklasisty.

Kryteria oceniania prac literackich w kl. 7-8(maksymalnie 20 punktów)

1. REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI	Max. 2 p.
--	------------------

2 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. 	
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu. 	
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma). <p>Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 p. w kryterium <i>Realizacja tematu wypowiedzi</i>, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 p.</p>	
2. ELEMENTY TWÓRCZE / ELEMENTY RETORYCZNE		Max. 5 p.
	2. Elementy twórcze	2. Elementy retoryczne
5 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. • Twórcze wykorzystanie treści lektury. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 p.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 p. i niektóre na 5 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 p. i niektóre na 5 pkt.
3 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 p.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 p. i niektóre na 3 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 p. i niektóre na 3 pkt.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Narracja częściowo funkcjonalna. • Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. • Prosta fabuła. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 p.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.
3. KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE		Max. 2 p.
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Poprawność rzeczowa. 	
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe. 	
0 p.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.	
4. KOMPOZYCJA TEKSTU		Max. 2 p.

2 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity. 					
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi. 					
0 p.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.					
5. STYL		Max. 2 p.				
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity. 					
1 p.	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.					
0 p.	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.					
6. JĘZYK		Max. 4 p.				
Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych	
Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiająca pełną i swobodną realizację tematu.	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	0 p.	
7. ORTOGRAFIA						Max. 2 p.
2 p.	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.					
1 p.	2–3 błędy ortograficzne.					
0 p.	4 lub więcej błędów ortograficznych.					
	*uczeń posiadający opinię PPP może popełnić 4 błędy ortograficzne					
8. INTERPUNKCJA						Max. 1 p.
1 p.	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.					
0 p.	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.					
	*uczeń posiadający opinię PPP może popełnić 6 błędów interpunkcyjnych					
RAZEM: 20 p.						

20 p. -cel. 17-19 p. – bdb. 15-16 p. – db. 10-14 p. - dst. 8-9 p. dop. 0-7 p. – ndst.

*Dostosowanie wymagań podczas prac pisanych na lekcji.

Uwagi dodatkowe

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, zostanie oceniona na 0 p.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź zostanie przyznane 0 p.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, zostanie oceniona na 0 p.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), zostanie przyznane 0 p. w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych*. W pozostałych kryteriach zostanie przyznane 0 p.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas praca zostanie oceniona na 0 p.
7. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź zostanie oceniona jako niedostateczna.

5. Notatka

Notatka / wypowiedź ze świadomością celu / intencji		
Nr kryterium	Kryterium	Punktacja
I	- uczeń udziela odpowiedzi na pytanie, uzasadniając swoje stanowisko - redaguje wypowiedź zgodnie z intencją,	1
II	- uczeń wypowiada się w określonej w poleceniu liczbie zdań	1
III	- nie popełnia błędów językowych	1
IV	- nie popełnia błędów ortograficznych	1
V	- nie popełnia błędów interpunkcyjnych	1
VI	- pisze czytelnie, przejrzysto, stosuje akapit	1
Razem		6

6 p. -cel. 5 p. – bdb. 4 p. – db. 3 p. - dst. 2 p. dop 1p. – ndst.

6. Krótkie formy użytkowe

Nr kryterium	Kryterium	Punktacja
I	- charakterystyczne cechy formy wypowiedzi	2
	- brak istotnych informacji (w zaproszeniu np. adresata lub daty, miejsca itp.)	1
II	- właściwa kompozycja, dostosowanie słownictwa do formy wypowiedzi	1
III	- poprawność językowa (<i>wypowiedź bezbłędna</i>)	1
IV	- ortografia i interpunkcja (<i>wypowiedź bezbłędna</i>)	1
V	- estetyka, poprawne pod względem graficznym rozmieszczenie tekstu, akapit	1
Razem		6

6p. –cel. 5 p. – bdb. 4 p. – db. 3 p. – dst. 2 p. – dop. 1-0 p. – ndst.

7. Ocena testów, sprawdzianów, kartkówek

Oceny	Procenty – udział punktów
celujący	95-100%
bardzo dobry	85-94%
dobry	70-84%
dostateczny	50-69%
dopuszczający	30-49%
niedostateczny	Mniej niż 30%

8. Dyktando

Pomyłka (omylka) – poznajemy ją po tym, że w danym wyrazie błąd jest niemożliwy; nie liczymy jej jako błąd.

Rodzaje pomyłek:

- a) z powodu perseweracji (powtórzenia)
np. świergog (świergot), zastęt (zastęp);
- b) z powodu antycypacji (antycypacja – wyprzedzanie)
np. węglug (według), gługo (długo);
- c) z powodu apercepcji (doświadczenia wcześniej nabyte, a trwale wyprą te, które właśnie zdobywamy)
np. panna dziedziczka zamiast młoda dziedziczka;
- d) pomyłki z powodu przeszkody Ranschburga (powstają ze zbiegu dwóch takich samych liter lub dźwięków)
np. bezseny zamiast bezsenny, podać zamiast poddać, wiarygodnoś zamiast wiarygodność.

Ocena dyktanda

Uczeń bez dysfunkcji		Uczeń z dysfunkcją	
		Uczeń powinien znać zasady ortograficzne i interpunkcyjne obowiązujące na danym etapie kształcenia	
Ilość błędów	Ocena	Ilość błędów	Ocena
0	cel.	0-1	cel.
1	bdb.	2	bdb.
2-3	db.	3-4	db.
4-5	dst.	5-6	dst.
6	dop.	7-8	dop.
7 i więcej	ndst.	9 i więcej	ndst.

Uwaga! Trzy błędy interpunkcyjne liczymy jako jeden błąd ortograficzny.

9 . Praca w grupie

Kryterium	Celujący	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Zadana praca	konsekwentnie wykonuje zadaną pracę; przypomina innym o zadanej pracy, jeśli jej nie wykonują, zachęca i motywuje	konsekwentnie wykonuje zadaną pracę; przypomina innym o zadanej pracy, jeśli jej nie wykonują	konsekwentnie wykonuje zadaną pracę; koncentruje się na wyznaczonym zadaniu	przez większość czasu wykonuje zadaną pracę; czasami odrywa się od zadanej pracy, znajduje inne tematy do rozmowy	często odrywa się od zadanej pracy; dyskutuje na tematy nie związane z zadaną pracą	odrywa od pracy innych członków grupy; rozmawia z członkami innych grup; zajmuje się innymi sprawami
Wkład w pracę grupy	jest kreatywny, proponuje ciekawe rozwiązania zadaje pytania, podnosi poziom uczenia się; jego uwagi mają na celu wspieranie wkładu innych;	ma pomysły, zadaje pytania, podnosi poziom uczenia się; jego uwagi mają na celu wspieranie wkładu innych;	potrafi słuchać innych; często wnosi pozytywny wkład w pracę grupy; wykonuje wyznaczone zadania przed czasem	wnosi pewien wkład w pracę grupy; czasami nie słucha pomysłów innych; wykonuje większość wyznaczonych zadań na czas	nie wnosi pozytywnego wkładu w pracę grupy; na czas wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy	pozbawia grupę energii; przeszkadza tym, którzy starają się pracować; nie wykonuje na czas wyznaczonej pracy; nie przynosi potrzebnych materiałów;
Umiejętności pracy grupowej	zachęca do dobrej komunikacji w grupie, często wyraża szacunek dla innych pomysłów i ich autorów	zachęca do dobrej komunikacji w grupie, często wyraża szacunek dla innych pomysłów i ich autorów	często chwali wkład innych; zachęca do dobrej komunikacji; zwykle odnosi się z szacunkiem do innych; zdolny do kompromisu	czasami chwali innych; czasami zachęca do dobrej komunikacji; czasami nie okazuje szacunku innym członkom grupy	rzadko chwali innych; rzadko okazuje szacunek innym członkom grupy	całkowicie dominuje w dyskusji, nie dając innym szansy zabrania głosu; nigdy nie zawiera kompromisu

IV Wymagania na poszczególne oceny szkolne

Celujący - wymagania wykraczające

- Uczeń samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia.
- Posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretyczno-praktycznych.
- Nie powiela cudzych poglądów.
- Czyta książki spoza kanonu lektur.
- Osiąga sukcesy w olimpiadach, konkursach języka polskiego.
- Wykonuje prace pisemne na wysokim poziomie - zarówno pod względem treści, jak i formy oraz kompozycji.
- Zachowuje odpowiedni do charakteru pracy styl wypowiedzi - swobodny, barwny, kwiecisty, obrazowy.
- Posługuje się wyszukany, bogatym słownictwem; swobodnie operuje słowem (synonimy, antonimy, słownictwo oceniające).
- Wprowadza różnorodne zdania, bezbłędnie stosuje zasady interpunkcji i ortografii.
- Jest gotów pomagać innym w nauce.

Bardzo dobry - wymagania dopełniające

- Uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony przez program nauczania w danej klasie.
- Charakteryzuje się dużą wiedzą z dziedziny literatury i sztuki.
- Posługuje się zdobytymi wiadomościami, bez trudu wyraża swe myśli, potrafi wyciągać logiczne wnioski.
- Píše samodzielnie wypracowania na bardzo dobrym poziomie, które charakteryzują się:
 - ✓ zgodnością treści z tematem,
 - ✓ zastosowaniem prawidłowej formy wypowiedzi,
 - ✓ prawidłową kompozycją,
 - ✓ brakiem lub sporadyczną ilością błędów ortograficznych,
 - ✓ spójnością tekstu,
 - ✓ nienagannym stylem,

- ✓ starannością.
- Nie ma trudności z ortografią.
- Dużo czyta, nie tylko wyznaczone lektury.
- Bierze aktywny udział w lekcjach.

Dobry - wymagania rozszerzone

- Uczeń opanował materiał programowy w znacznym stopniu.
- Poprawnie wykorzystuje zdobyte wiadomości, samodzielnie wykonuje polecenia nauczyciela.
- Potrafi wyrażać swe myśli, uzasadniać sądy, wyciągać wnioski.
- Nie robi poważnych błędów ortograficznych, zna i stosuje reguły pisowni.
- Redaguje samodzielnie wypracowania o następujących cechach:
 - ✓ zgodność z tematem,
 - ✓ spójność wypowiedzi,
 - ✓ prawidłowa kompozycja,
 - ✓ poprawna budowa zdań,
 - ✓ brak błędów ortograficznych I stopnia.
- Wywiązuje się ze swoich obowiązków.
- Czyta lektury szkolne.

Dostateczny - wymagania podstawowe

- Uczeń opanował kluczowe wiadomości i umiejętności określone programem nauczania.
- Potrafi samodzielnie wykonać zadania o średnim stopniu trudności.
- Zdarza się mu popełniać poważne błędy ortograficzne, zazwyczaj stosuje reguły pisowni.
- Samodzielnie pisane wypracowania są:
 - ✓ zgodne z tematem,
 - ✓ kompozycja zgodna z ogólnymi zasadami,
 - ✓ słownictwo poprawne,
 - ✓ zdania przeważnie dobrze zbudowane,
 - ✓ styl na ogół poprawny,
 - ✓ ortografia - zdarzają się błędy.
- Lektury szkolne czyta niezbyt chętnie, pobieżnie zna ich treść.

Dopuszczająca - wymagania konieczne

- Posiada niewielki zakres wiadomości, ale braki te nie uniemożliwiają poprawy.
- Wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności.
- Nie czyta wszystkich lektur.
- Nie bierze aktywnego udziału w lekcjach.
- Robi dużo błędów ortograficznych.
- Samodzielne wypracowania pisze na bardzo niskim poziomie:
 - ✓ dużo błędów ortograficznych,
 - ✓ treść słaba, nie zawsze związana z tematem,
 - ✓ zdania zbudowane w miarę poprawnie.
- Często nie odrabia zadań domowych.

Niedostateczny

- Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności wymaganych na ocenę dopuszczającą, które są niezbędne do dalszego zdobywania wiedzy.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są nie do przyjęcia.
- W pracach prezentuje niski poziom ortografii.
- Lekceważy podstawowe obowiązki (odrabianie zadań domowych, czytanie lektur, przygotowywanie się do lekcji).
- Nie czyni nic, aby nadrobić zaległości.

Przedmiotowy System Oceniania uwzględnia pisemne opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i zakłada obniżenie wymagań edukacyjnych w stosunku do uczniów, u których stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe.